

ДРУГО ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ЗАРКОВ против СРБИЈЕ

(представке бр.65437/10 и 65443/10)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

10. децембар 2013. године

Ова пресуда је правоснажна, али може бити предмет редакторских промена.

У предмету Зарков против Србије,

Европски суд за људска права (Друго одељење), на заседању Већа у саставу:

Paulo Pinto de Albuquerque, *председник,*

Dragoljub Popović,

Helen Keller, *судије,*

и Seçkin Egel, *вршилац дужности заменика секретара Одељења,*

после већања на затвореној седници 19. новембра 2013. године, изриче следећу пресуду, која је усвојена на тај дан:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу две представке (бр. 65437/10 и 65443/10) против Републике Србије које је Суду поднео, према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“), држављанин Србије, господин Љупчо Зарков (у даљем тексту: „подносилац представке“), 21. октобра 2010. године.

2. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада“) заступао је њен заступник, господин С. Царић.

3. Представке су 15. новембра 2011. године достављене Влади.

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

A. Увод

4. Подносилац представке је рођен 1958. године и живи у Босилеграду.

5. Подносилац представке је био запослен у ХК ПК *Јумко а.д.д.*, друштвеном/државном предузећу из Враћа (у даљем тексту: „дужник“).

Б. Први поступак (у вези са представком број 65437/10)

6. Општински суд у Босилеграду је 6. марта 2007. године пресудио у корист подносиоца представке и наложио дужнику да му исплати:

(а) неисплаћене зараде у износу од 70.387,12 српских динара (РСД),¹ заједно са законском каматом; и

(б) РСД 6.262,50² за судске трошкове.

7. Пресуда је постала правоснажна 29. марта 2007. године.

8. Подносилац представке је 19. марта 2008. године поднео захтев за извршење горе наведене пресуде пред Општинским судом у Врању, предложивши да се оно изврши преносом са рачуна.

9. Суд је 24. марта 2008. године одобрио захтев и издао налог за извршење.

10. Подносилац представке је 10. августа 2010. године поднео уставну жалбу.

11. Према документацији коју Суд поседује, предмет је још у току пред Уставним судом.

В. Други поступак (у вези са представком број 65443/10)

12. Општински суд у Босилеграду је 30. маја 2007. године пресудио у корист подносиоца представке и наложио дужнику да му исплати:

(а) неисплаћене зараде у укупном износу од РСД 28.024³, заједно са законском каматом;

(б) Накнаду за исхрану на раду у износу од РСД 18.900,40⁴, заједно са законском каматом;

(в) накнаду за годишњи одмор у износу од РСД 5.373,33⁵, заједно са законском каматом;

(г) РСД 5.088⁶ за судске трошкове; и

(д) доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 1. јануара 2004. године до 7. јуна 2004. године.

13. Пресуда је постала правоснажна 14. јуна 2007. године.

14. Подносилац представке је 19. марта 2008. године поднео захтев за извршење горе наведене пресуде пред Општинским судом у Врању, предложивши да се оно изврши преносом са рачуна.

15. Суд је 24. марта 2008. године усвојио захтев и издао налог за извршење.

16. Подносилац представке је 10. августа 2010. године поднео уставну жалбу.

¹ Приближно 880 евра (ЕУР)

² Приближно 76 евра

³ Приближно 354 евра

⁴ Приближно 249 евра

⁵ Приближно 68

⁶ Приближно 64 евра

17. Уставни суд је 3. априла 2013. године утврдио да је „право на суђење у разумном року“ подносиоца представке повређено и наложио Општинском суду у Врању и Народној банци Србије да изврше предметну правоснажну пресуду што пре.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО

18. Релевантно домаће право изнето је у пресудама Суда у предметима *Предузеће ЕВТ против Србије* (број 3102/05, ст. 26. и 27., 21. јун 2007. године); *Марчић и други подносиоци представке против Србије* (број 17556/05, став 29., 30. октобар 2007. године); *Р. Качанор и друге подносиоце представке против Србије* (бр. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 и 3046/06, 15. јануар 2008. године, ст. 57-82); *Влаховић против Србије* (број 42619/04, ст. 37-47, 16. децембар 2008. године); *Црнишанин и други против Србије* (бр. 35835/05, 43548/05, 43569/05 и 36986/06, 1. јануар 2009. године, ст. 100-104); *Адамовић против Србије* (број 41703/06, ст. 17-22, 2. октобар 2012. године); и *Маринковић против Србије* ((одлука), број 5353/11, 29. јануар 2013. године, ст. 26-29 и 31-44).

ПРАВО

I. ЗДРУЖИВАЊЕ ПРЕДСТАВКИ

19. Суд сматра да би, у складу са Правилем 42 став 1. Пословника Суда, представке требало здружити, с обзиром на заједнички чињенични и правни основ.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНОВА 6. И 13. КОНВЕНЦИЈЕ И ЧЛАНА 1. ПРОТОКОЛА БРОЈ 1 УЗ КОНВЕНЦИЈУ

20. Подносилац представке се притуживао због пропуста Тужене државе да изврши две правоснажне пресуде донете у његову корист против дужника и због непостојања делотворног правног средства с тим у вези. Он се ослонио на чланове 6. и 13. Конвенције и члан 1. Протокола број 1 који, у релевантном делу, гласи како следи:

Члан 6. став 1.

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама ..., има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.“

Члан 1. Протокола број 1

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни“.

Члан 13.

„Свако коме су повређена права и слободе предвиђени у овој Конвенцији има право на делотворан правни лек пред националним властима, без обзира на то да ли су повреду извршила лица која су поступала у службеном својству.“

А. Допуштеност

21. Влада је 20. маја 2013. године обавестила Суд да је 3. априла 2013. године Уставни суд утврдио повреду права подносиоца представке на суђење у разумном року због дужине предметног извршног поступка, у вези са представком број 65443/10. С обзиром на то, Влада је закључила да је подносилац представке изгубио статус жртве.

22. Према утврђеној пракси Суда, одлука или мера повољна за подносиоца представке није у начелу довољна да га лиши статуса „жртве“ осим ако домаћи органи нису признали повреду и за њу досудили накнаду. Даље се подсећа да накнада коју досуде домаћи органи мора бити одговарајућа и довољна (видети *Кудић против Босне и Херцеговине*, број 28971/05, став 17, 9. децембар 2008. године).

23. Као што је Суд већ рекао, у предмету као што је предмет подносиоца представке, свеобухватна уставна заштита, када је зајемчена, осим утврђивања повреде требало би да обухвати и накнаду претрпљене материјалне и нематеријалне штете, при чему се овом првом од државе тражи да, из сопствених средстава, исплати износе досуђене правоснажним домаћим пресудама у питању (видети *Милуновић и Чекрлић против Србије* (одлука), бр. 3716/09 и 38051/09, став 62, 17. мај 2011. године).

24. Ако се вратимо на предметни случај, примећује се да правоснажна домаћа одлука од 30. маја 2007. године тек треба да се изврши. Даље се примећује да Уставни суд подносиоцу представке није досудио никакву накнаду за нематеријалну штету и није наложио држави да изврши правоснажну домаћу одлуку у питању из сопствених средстава како то захтева пракса Суда. Према томе, мора се закључити да подносилац представке није узгубио статус жртве у вези са представком број 65443/10.

25. Суд констатује да представке нису очигледно неосноване у оквиру значења члана 35. став 3 (а) Конвенције. Он даље констатује да

оне нису недопуштене ни по једном другом основу. Предмет, према томе, мора бити проглашен допуштеним.

Б. Основаност

26. Влада је остала при ставу да је подносилац представке одговоран за неизвршење пошто није искористио све доступне процесне радње на располагању. Посебно, он је само предложио да се извршење спроведе преносом са рачуна.

27. Подносилац представке се са тим није сложио.

28. Суд подсећа да, у начелу, када подносилац представке, као што је овај, добије правоснажну пресуду против правног лица под државном контролом, од њега се једино тражи да поднесе предлог за извршење те пресуде надлежном суду или, у случају поступка ликвидације или стечаја против дужника, да пријави своја потраживања стечајном управнику (видети *P. Качанор и друге подносиоце представке*, цитиран у горњем тексту, ст. 109-112). Примећено је да је предметни подносилац представке тражио извршење правоснажних пресуда донетих у његову корист у марту 2008. године и да су оне до данас остале неизвршене.

29. Суд даље примећује да је често утврђивао повреде члана 6. Конвенције и/или члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију у предметима у којима се постављају питања слична питањима постављеним у овом предмету (видети *ibidem*, ст. 115-116 и став 120.; *Црнишанин и други против Србије*, цитиран у горњем тексту, ст. 123-124 и 133-134; *Рашковић и Милуновић против Србије*, бр. 1789/07 и 28058/07, ст. 74. и 79, 31. мај 2011. године).

30. Пошто је размотрио сву документацију која му је достављена, Суд сматра да Влада није изнела ниједну чињеницу или убедљив аргумент који би могли да га убеди да у предметном случају донесе другачији закључак. Према томе, дошло је до повреде члана 6. став 1. Конвенције и члана 1. Протокола број 1.

31. Суд сматра да није потребно да у околностима овог предмета разматра суштински исту притужбу према члану 13. Конвенције (видети, уз одговарајуће измене, *Кин-Стиб и Мајкић против Србије*, број 12312/05, став 90, 20. април 2010. године).

III. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

32. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.“

A. Штета

33. Подносилац представке је тражио ЕУР 3.640 на име материјалне и нематеријалне штете.

34. Влада је остала при ставу да Суд не би требало да налаже извршење домаћих одлука које се разматрају у овом предмету пошто подносилац представке није то изричито тражио.

35. Суд се, међутим, не слаже са Владом. Пресуда у којој Суд налази повреду Конвенције или Протокола уз њу намеће Туженој држави законску обавезу да не само плати износе досуђене на основу правичног задовољења, већ и да, такође, изабере, уз надзор Комитета министара, одговарајуће опште и/или појединачне мере које ће усвојити у домаћем правном поретку да би утврђена повреда била окончана (видети *Апостол против Грузије*, број 40765/02, ст. 71-73, ЕЦХР 2006, и *Марчић и други против Србије*, цитирана у горњем тексту, ст. 64-65, и *Пралица против Босне и Херцеговине*, број 38945/05, став 19, 27. јануар 2009. године).

36. С обзиром на оно што је утврдио у конкретном предмету, и без утицаја на било коју другу меру која се може сматрати неопходном, Суд сматра да Тужена држава мора осигурати извршење правоснажних домаћих пресуда које су предмет разматрања у овом предмету, тако што ће подносиоцу представке исплатити, из сопствених средстава, износе досуђене наведеним правоснажним пресудама, умањено за све износе који су можда већ исплаћени у вези са поменутих пресудама.

37. Осим тога, Суд сматра да је подносилац представке претрпео одређени нематеријални губитак који произилази из повреда Конвенције утврђених у овом предмету. Процењујући на основу правичности, како се захтева према члану 41. Конвенције, Суд сматра да је оправдано и правично да се подносиоцу представке досуди ЕУР 2.000.

B. Трошкови

38. Подносилац представке није поднео захтев за накнаду трошкова насталих пред домаћим судовима и Судом. Према томе, Суд сматра да нема разлога да му се на рачун тога досуди неки износ.

В. Затезна камата

39. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Одлучује* да се представке здруже;
2. *Проглашава* представке допуштеним;
3. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију;
4. *Утврђује* да нема потребе да разматра притужбе према члану 13. Конвенције;
5. *Утврђује*
 - (а) да Тужена држава, из сопствених средстава и у року од три месеца, исплати подносиоцу представке, износе досуђене правоснажним пресудама које се разматрају у овом предмету, умањене за износе који су можда већ исплаћени на основу наведених пресуда;
 - (б) да Тужена држава плати подносиоцу представке, у истом року, ЕУР 2.000 (две хиљаде евра) на име неметаријалне штете, заједно са порезом који се може платити на овај износ, који ће се претворити у валуту Тужене државе по курсу важећем на дан исплате;
 - (в) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведене износе по стопи једнакој најнижој каматној стопи Европске централне банке у законском периоду уз додатак од три процентна поена;
6. *Одбија* преостали део захтева подносиоца представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 10. децембра 2013. године, у складу са правилом 77 ст. 2. и 3. Пословника Суда.

Seçkin Erel
Вршилац дужности заменика секретара

Paulo Pinto de Albuquerque
Председник